

KONTROLLUTVALGET I GRUE KOMMUNE

Kontrollutvalgets medlemmer	Herdis Bragelien – leder Erik Ødegård – nestleder Marit Aastorp Figved Stein Bruno Langeland Inger Marie Hvithammer
Ordfører	Ordfører Wenche Huser Sund
Revisor	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Turid Bjerkestrand Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av innkallingen uten vedlegg sendes:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Hele sakslisten med vedlegg legges på	www.gs-iks.no og på kommunens hjemmeside.

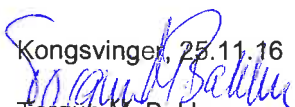
INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Sted	Grue kommune, møterom formannskapssalen
Tid	Tirsdag 6.12.16 kl. 08.30
Sekretær	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, ev.TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak	Ordfører Wenche Huser Sund til sak 55/16
Innkalt til sak	Kommunalsjef oppvekst Anne Berit Gullikstad til sak 52/16. Enhetsleder Jan Atle Thorvaldsen til sak 53/16 Kommunalsjef Erik O. Møller til sak 54/16 Rådmann Turid Bjerkestrand til sak 56/16 og 57/16.

SAKSLISTE

Sak nr.	Sak	Ca tid for behandl.
51/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	08.30
52/16	Informasjon fra oppvekst.	09.15
53/16	Informasjon fra NAV.	10.00
54/16	Oppfølging av sak fra forrige møte, ekstern hendelse.	11.00
	lunsj	11.30
55/16	Samtale med ordføreren.	12.00
56/16	Samtale med rådmannen.	12.30
57/16	Kommunens behandling av «kirkesaken i Grue».	13.15
58/16	Bestilling av selskapskontroll iht. vedtatt plan for selskapskontroll.	13.45
59/16	Årsplan for kontrollutvalget for 2017.	14.00
60/16	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	14.30
61/16	Rapportering fra Hedmark Revisjon IKS.	15.00
62/16	Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.	15.30
63/16	Evalueringsplan for kontrollutvalgets møte.	15.45
64/16	Eventuelt.	16.00

Herdis Bragelien (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 25.11.16

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Glåmdal sekretariat IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes

Sak nr.	Sak	Møtedato
51/2016	Referater, orienteringer og diskusjoner.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Referater/vedlegg

1. Postjournal 2016 for kontrollutvalget i Grue, med jnr. 100/16 – xx/16 (deles ut i møtet)
2. Kopi av videredegeringsreglement fra rådmannen, mottatt 16.11.16.
3. Oversikt over FSK-saker, 24.10.16, 14.11, 21.11
4. Oversikt over tilsynssaker.
5. Oversikt over oppfølging av kontrollutvalgets vedtak 2016, sist oppdatert 25.11.16.

Fagstoff (sendes kun på e-post)

- A. Kommunal Rapport 13.10.16 – Varslervernet og ytringsfriheten er under press (debattinnlegg Arne Jensen)
- B. KS 20.10.16 – Kamp mot korrupsjon for å styrke lokaldemokratiet.
- C. KS 25.10.16 - Fornyet kamp for sykefravær.
- D. Difi 2.11.16 – Tydelig leiing viktig for å hindre korrupsjon.
- E. Kommunal Rapport 10.11.16 – Langvakter virker best mot deltid.
- F. Kommunal Rapport 10.11.16 – Går glipp av spillemillioner.
- G. Kommunal Rapport 10.11.16 – Tema: Jurister i kommunene
- H. Kommunal Rapport 10.11.16 – Dødelighet – Lever lenger i Klepp.
- I. Kommunal Rapport 10.11.16 – Omsorgsignoransen – kronikk av Aslak Bonde.
- J. Regjeringen 11.11.16 – Regjeringen setter ned et ekspertutvalg om varslings.
- K. Kommunal Rapport 17.11.16 – Kunst i kommunene.
- L. Kommunal Rapport 17.11.16 - Frykter digital arkivsmell

Saksopplysninger

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
 - Saker fra formannskapet – Herdis Bragelien
 - Saker fra administrasjonsutvalget og AMU – Erik Ødegård
 - Saker fra næring, oppvekst og kultur + ungdomsrådet – Stein Bruno Langeland
 - Saker fra omsorg og miljø – Inger Marie Hvithammer
 - Eldreråd og Råd for likestilling av funksjonshemmede – Marit Aasthorp Figved
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene?
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene.
- Tilsynssaker.
- Kontrollutvalgskonferansen 2017

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Torgun M Bakken

Fra:

Sendt:

Til:

Emne:

Vedlegg:

Glåmdal sekretariat IKS	
16 NOV 2016	
J.nr.: 6-108/16	Arkiv: 412/13
Saksbeh:	

Turid J. Bjerkestrand

16. november 2016 08:17

Ill Kristin Fjeld; Solveig Iversen Furuberg; Torgun M Bakken; Morten Alm
Birkelid

Delegasjonsreglementet - videredelegering fra rådmann (L)(120378)

Delegasjonsreglementet - videredelegering fra rådmann (L)(120378).docx

VEDLEGG 2
til sak 51/16

Vedlagt følger kopi av videredelegeringsvedtak som oppfølging av kommunestyrets vedtak 7.11.2016 – sak 98/16.

Mvh Turid J. Bjerkestrand

rådmann

Jobb: 62942005

Mobil: 90051921

Rådhuset, 2260 Kirkenær

Dato: 16.11.2016
Deres ref.:
Arkiv: FE - 044
Saksbeh. tlf.: 62 94 20 05
Vår ref.: 16/656-4 / TJB

Mottakere:

Agnete Bekkesletten
Anne Berit Gullikstad
Berit Melsnes
Birgit Markusson
Ellinor Bjerke
Erik Otterdahl Møller
Eva Vermundsberget
Guri Gjermshus
Haakon E. Gjems
Hege Nybakk Sjaatil
Jan Atle Thorvaldsen
Julie Tjønn
Liv Wang Pedersen
Marianne Moland
Marit H. Sveen
Sigbjørn Sæther
Solveig Furuberg
Tove Skårer

Delegasjonsreglementet - videredelegering fra rådmann

I henhold til bestemmelsene om intern delegering og vedtatt delegasjonsreglement i kommunestyrets møte 7.11.2016 sak 98/16 (se dette) har rådmannen i notat av 15.11.2016 gjort følgende

vedtak:

Fullmakt til enhetsledere, leder av NAV, økonomisjef:

1. Generell myndighet

Personal-, økonomi- og fagansvar innenfor enhetene.

2. Myndighet i økonomiske saker

2.1 Generell disponeringsfullmakt (anvisningsfullmakt) og myndighet til å anvende enhetens budsjett innenfor rammen.

2.2. Førstekonsulent hos rådmannen, kommunalsjef Erik Otterdahl Møller og kommunalsjef Anne Berit Gullikstad delegeres anvisningsmyndighet for hele budsjettet.

2.3. Myndigheten utøves i samsvar med kommunens rutiner for innkjøp av varer og Fakturahåndtering (jfr vedtatt økonomireglement).

3. Myndighet i personalsaker

3.1 Enhetsleder er arbeidsgivers representant i enheten og har det daglige ansvaret for personalforvaltningen.

3.2 Personalforvaltningen skal skje innenfor rammen av gjeldende regelverk (lov, avtaler og reglement) og vedtatte budsjetterammer.

3.3 Enhetslederen treffer vedtak om ansettelser i virksomheten. Det er tilsettingsutvalg med medbestemmelse fra tillitsvalgte i tråd med Hovedavtalens bestemmelser. Enhetsleder leder tilsettingsutvalget. Det vises også til personalhåndboken med rutiner for tilsetting.

3.4. Vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed fattes av rådmannen.

3.5 Det skal konfereres med rådmannen der lønnsfastsettelse ved nyansettelser anses som prinsipielle.

3.6 Personalsaker som anses som prinsipielle, forelegges rådmannen til vurdering før beslutning tas.

3.7. Alle ledige stillinger skal meldes stillingsbanken så lenge kommunen har stillingsbank.

4. Fullmakt til å fatte enkeltvedtak etter særlover

4.1. Enhetsleder kan fatte vedtak etter lov som berører enheten slik det fremgår av delgegasjonsreglementet til rådmann. Se særlig pkt 5.6. nedenfor om videredelegering innenfor enheten.

4.2. Delegasjonen gjelder saker av ikke-prinsipiell karakter.

4.3. I saker med store økonomiske konsekvenser eller saker som har betydning for flere virksomheter, skal rådmannen konsulteres før endelig vedtak fattes.

5. Retningslinjer for utøvelse av delegert fullmakt.

5.1 All delegasjon nevnt ovenfor, skal skje innenfor rammen av kommunestyrets vedtak, gjeldende regelverk, interne reglement og avtaler.

5.2 Delegert myndighet skal utøves i tråd med gjeldende saksbehandlingsregler, god forvaltningsskikk og eventuelle retningslinjer gitt av rådmannen.

5.3 Delegert myndighet skal utøves innenfor rammen av vedtatte budsjetterammer for kommunen.

5.4 Med begrepet ” ikke-prinsipiell karakter” forstås saker hvor det foreligger klare retningslinjer for hvordan den skal behandles og man har praksis fra behandling av tilsvarende saker.

5.5 Rådmannen kan på et hvert tidspunkt be seg forelagt en konkret sak til orientering eller avgjørelse, uavhengig av denne fullmakt.

5.5 Enhetsleder rapporterer til rådmannsnivået representert ved de respektive kommunalsjefer. Økonomisjef rapporterer til rådmann.

5.6 Enhetsleders fullmakter kan delegeres videre innenfor virksomhetens ansvarsområde.

Særskilte områder:

Barnehagemyndighet:

Kommunalsjef for oppvekst har delegert ansvaret for barnehagemyndighetsrollen som følger av barnehagelovens § 8: Kommunens ansvar, samt generelle myndighetsoppgaver som framkommer av §§ 10 -18 med forskrifter.

Denne delegasjonen gjelder fra dags dato, erstatter tidligere videredelegering og gjelder inntil videre.

Turid J. Bjerkestrand
Rådmann

Kopi:

Kommunestyrets medlemmer
Glåmdal revisjon IKS
Glåmdal Sekretariat IKS
Arkiv v/Lill K. Fjeld

Innkalling

Utvalg **Formannskapet**
Møtested: Grue rådhus, møterom Elgen, 2. etg.
Dato: Mandag 24.10.2016
Tidspunkt: Kl. 17:00

Forfall meldes på telefon 62 94 20 00 til Servicetorget, som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling

Møteplan:

Kl. 17.00 - 17.30 Møte med komitelederne

Kl. 17.30 Ordinært møte

Informasjon:

- Stedsutviklingsprosjektet v/prosjektleder Anita S. Goplen
- Ordfører
- Varaordfører
- Rådmann

Saksnr.	Innhold	
069/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
070/16	Forprosjekt stedsutvikling Svullrya - informasjon og valg av representanter	
071/16	Næringsstrategi Kongsvingerregionen	
072/16	Detaljreguleringsplan for Steinbrudd gnr 60, bnr 1 på Bjørkåsen	
073/16	Tertialrapport Grue kommune pr 2. tertial 2016	
074/16	Budsjettendringer ved 2. tertial	

Kirkenær, 18.10.2016

Wenche Huser Sund
Ordfører

Turid Bjerkestrand
Rådmann

Innkalling

Utvalg Formannskapet
Møtested: Grue rådhus, møterom Elgen
Dato: Mandag 14.11.2016
Tidspunkt: Kl. 17:00

Forfall meldes på telefon 62 94 20 00 til Servicetorget, som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling

Informasjon:

- * Ordfører
- * Varaordfører
- * Rådmann

Saksnr.	Innhold	
075/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
076/16	Klage på vedtak - dispensasjon fra plankrav for oppføring av 3 tomannsboliger på 22/114	
077/16	Søknad om deling av grunneiendom - 84/2 Dispensasjon fra kommuneplan	
078/16	Søknad om tillatelse til tiltak - hytte, 52/11 Dispensasjon fra kommuneplan	
079/16	Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett - uthus og anneks, 117/15 Dispensasjon fra kommuneplan	
080/16	Søknad om tillatelse til tiltak - riving av gml. bolig, nybygg hytte - 84/83 Dispensasjon fra kommuneplan	
081/16	Søknad om tillatelse til tiltak - fritidsbolig, 38/2 Dispensasjon fra kommuneplan	
082/16	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2016 - 2020	
083/16	Avtale mellom Kongsvinger kommune og regionkommunene om Omstillingsprosjektet K+	
084/16	Sak om midler for 2017	
085/16	Budsjett 2017 og Økonomiplan 2017-2020	

Kirkenær, 07.11.2016

Wenche Huser Sund
Ordfører

Turid Bjerkestrand
Rådmann

Innkalling

Utvalg **Formannskapet**
Møtested: Grue rådhus, møterom Elgen
Dato: Mandag 21.11.2016
Tidspunkt: Kl. 10:00

Forfall meldes på telefon 62 94 20 00 til Servicetorget, som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling

Informasjon:

- Politireformen v/lensmann i Solør, Jørn Flatha
- Ordfører
- Varaordfører
- Rådmann

Saksnr.	Innhold	
086/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
087/16	Budsjett 2017 og Økonomiplan 2017-2020	
088/16	<Arbeidsgiverstrategi	
089/16	Arbeidsgiverkontroll - samarbeid i Kongsvingerregionen	
090/16	Kommunal planstrategi 2016 - 2019	
091/16	Spillemidler 2016 idrettsanlegg	
092/16	Utvidelse av Hedmark IKT - deltagelse fra Sør-Odal	
093/16	Politireformen – Høring. (Blir ettersendt)	

Kirkenær, 15.11.2016

Wenche Huser Sund
Ordfører

Turid Bjerkestrand
Rådmann

Til syn	Enhet	Dato	Grue-Tilsyn 2015/16	Awik	Notater/evt. oppfølging	Tilsyn lukket	Lagt frem i KU
FM	Krisesenter: 09/687	30.3.15	Tilsyn: Kommunens ansvar for krisesenteret. Vertskommune samarbeidet	Frist: 19.8.15	Bedt om informasjon: -Om sentralbordet vet hvem i kommunen som har ansvar? -nødvendig informasjon på kommunens hjemmeside? -dokumentasjon om samarbeidet; avtaler, kommunestyrevedtak m.m. - redegjørelse for hvordan kommunen sørger for Tilgjengelighet og nødvendig informasjon om tjenestetilbudet til sine innbyggere. Ingen flere dokumenter på postlista siden forrige KU.	24.5.16	Dokumenter sept.16
FM	Grue: alders-og sykehjem 13/322 Dok.15/808 Unntatt off.	16.3.15	Tilsynssak: Åpning av tilsynssak		Bente Syvderud Ingen flere dokumenter på postlista siden forrige KU.	?	
FM	Grue: sykehjem 15/382 Unntatt off.	21.7.15	Tilsynssak:			?	
FM	Legetjeneste 15/446 Unntatt off.	2.7.15	Tilsynssak:	Påpekt brudd på helselovgivningen	15.8.16-ingen flere dok.i saken	?	
FM	Grue: sykehjem 10/28 (15/2455) Unntatt off.	1.6.15	Tilsynssak: Åpning av tilsynssak			?	
FM	Helse og omsorg 14/456	16.2.15	Tilsynssak: bekymringsmelding fra pårørende vedrørende medbemanning, m.m.	Påpekt brudd på helselovgivningen 8.10.15	Se dok.	?	

VEDLEGG
til sak 91/16

Til syn	Enhet	Dato	Grue-Tilsyn 2015/16	Avvik	Notater/evt. oppfølging	Tilsyn lukket	Lagt frem i KU
FM	15/382 15/5142 Unnt. Off.	23.10.15	Tilsynssak: Klagesaker innen helse- og omsorg	Påpekt brudd på helselovgivningen - enkeltpasient		?	
FM	Grue sykehjem 15/457 Unnt.off	16.2.15	Tilsynssak: Klager på forhold ved Grue sykehjem 15.08.2016	Påpekt brudd på helselovgivningen, frist 11.11.15	10.12.15- Purring fra FM – ikke mottatt tilbakemelding- Ny frist 8.1.16	8.1.16	
FM	Grue kommune 16/102	26.4.16	Tilsyn med arkivholdet i Grue kommune	Grue kommune bryter lovverket på en rekke områder (se rapport 1.7.16)	1,5 og 6: 1.7.17. 2 og 4: 1.1.18, 3: 1.1.17		Dokumen ter sept.16
FM	15/382 Helse og omsorg Unnt.off.	24.5.16	Tilsynssak enkeltperson, ref.: Profil 360/2016		2.9.16:Ikke påpekt brudd på helselovgivningen	2.9.16	
FM	16/710 Barnehager	8.11.16	Tilsyn: Tilsyn etter barnehageloven. Kommunens plikt til å påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.	Sluttmøte 15.12.16	FM	16/710 Barnehager	8.11.16
FM	15/366 NAV	1.11.16	Egentilsyn: Sosiale tjenester til personer mellom 17 og 23 år.	Sluttmøte 23.11.16			
FM	16/426 Helse-og omsorg	16.11.16	Stedlig tilsyn som oppfølging av bekymringsmelding				

9.11.16

Oppfølging KU-saker Grue-2016

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
29.2.16	1/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	2/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	3/16	Skatteoppkrevers årsrapport og kontrollrapport fra Skatteetaten for 2015.	Kontrollutvalget tar saken til orientering og foreslår for Grue kommunestyre å fatte slikt vedtak: Skatteoppkrevers årsrapport/årsregnskap for 2015 og Skatteetatens kontrollrapport, datert 15.2.16, tas til orientering.	KS	KS 11.4.16 sak 027/16 Særutskrift 12.4.16		✓
	4/16	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsen fra rådmannen til orientering.				✓
	5/16	Statusrapport 3. tertial 2015 (31.12.15).	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 3. tertial 2015 til orientering.				✓
	6/16	Engasjementsbrev for Grue kommune.	Kontrollutvalget tar engasjementsbrev for Grue kommune til orientering.				✓
	7/16	Habilitetsklæringer for forvaltningsrevisorene.	Kontrollutvalget tar de oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorenes egenvurdering for Grue kommune.				✓
	8/16	Hørings sak Hedmark Revisjon IKS – Fremtidig avregningsløsning med eierkommunene.	- Kontrollutvalget i Grue har kommet fram til at løsning D - <i>Overføring av ubrukte timer til bruk/disponering senere år</i> - fungerer tilfredsstillende og er den løsningen som foretrekkes. - Kontrollutvalget anbefaler at selskapsavtalen endres slik at det går klart fram hvordan betaling/avregning skal foregå. - Kontrollutvalget anbefaler at det ved betydelig avvik over tid, bør kontrollutvalget vurdere nivået på oppdragsavtalen.	Hedmark Revisjon IKS			✓
	9/16	Rapport forvaltningsrevisjon intern kontroll GIVAS IKS.	- Kontrollutvalget tar rapport om Internkontroll i GIVAS IKS til orientering. - Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: - Kommunestyret tar rapport om Internkontroll i GIVAS IKS til orientering. - Kommunestyret ber selskapets administrasjon følge opp rapportens anbefalinger. - Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra selskapets administrasjon om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.1.2017.	KS	KS 11.4.16 sak 028/16 Særutskrift 12.4.16	Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓
	10/16	Interimrapportering regnskapsrevisjon.	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering				✓
	11/16	Diskusjonssak i kontrollutvalget – innspill fra KU-medlem - til oppfølging.	Kontrollutvalgets prioriteringer legges inn i tiltaksplanen.				✓
	12/16	Kontrollutvalgets årsrapport for 2015.	- Kontrollutvalget årsrapport for 2015 vedtas. - Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2015 til orientering.	KS	KS 11.4.16 sak 029/16 Særutskrift 12.4.16		✓
	13/16	Evaluerings sak i kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalgets ønsker en evalueringsrunde i hvert møte.				✓
	14/16	Eventuelt.	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓
3.5.16	15/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				OK

Sist redigert 25.11.2016

Oppfølging KU-saker Grue-2016

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	16/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	17/16	Samtale med rådmannen.	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
	18/16	Årsregnskap og årsberetning for Grue kommune 2015.	Kontrollutvalgets uttalelse til Grue kommunes årsregnskap og årsberetning for 2015, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.	KS med kopi FSK	KS 23.5.16 sak 042/16 Særutskrift 6.7.16	Etterlyst særutskrift 6.7.16	✓
	19/16	Årsavslutningsbrev for 2015 – Grue kommune.	Kontrollutvalget tar saken årsavslutningsbrev fra Hedmark Revisjon IKS til orientering og følger opp saken igjen i løpet av høsten 2016.			Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓
	20/16	Oppdragsavtalen for 2016.	Oppdragsavtalen med Hedmark Revisjon IKS for 2016 godkjennes.				✓
	21/16	Informasjon om integrering av flyktninger (NAV kommune og rektor ved skolen)	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	22/16	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll – diskusjoner.	Kontrollutvalget tar den foreløpige informasjonen til orientering og sender følgende forslag til vedtak i kommunestyret: Kommunestyret ber administrasjonen om å igangsette arbeidet med en revidering av dokumentet «God selskapsstyring».	KS	KS 20.6.16 sak 064/16 Melding mottatt 21.6.16		✓
	23/16	Informasjon fra sykehjemmet.	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	24/16	Revidering av kontrollutvalgets reglement.	1. Kontrollutvalget slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Kommunestyret slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement	KS	KS 20.6.16 sak 065/16 Melding mottatt 21.6.16	Reglementet justert og lagt på www.gs-iks.no	✓
	25/16	Evaluerings av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til orientering.				✓
	26/16	Eventuelt.	Kontrollutvalget er opptatt av at Hedmark Revisjon IKS, skal ha en forutsigbarhet i sitt arbeid og mener det er en uheldig situasjon at det hersker usikkerhet rundt betalingen. Det er viktig at eierne raskt avklarer selskapets rammebetingelser.	Hedmark Revisjon IKS			✓
				Ola Rostad			
6.9.16	27/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				OK
	28/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	29/16	Samtale med rådmannen.	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
	30/16	Informasjon om vedlikeholdsplaner	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	31/16	Informasjon fra personalsjefen.	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	32/16	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll.	1. Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for selskapskontroll for 2016-2019, og foreslår prosjektene som går fram av pkt. 8.2, ut fra de	KS	KS 7.11.16 sak 103/16		

Sist redigert 25.11.2016

Oppfølging KU-saker Grue-2016

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
			diskusjonene og prioriteringene som ble gjennomført i møtet. 2. Den overordnede analysen og plan for selskapskontroll oversendes til kommunestyret med følgende forslag til vedtak: 1. Kommunestyret slutter seg til plan for selskapskontroll for Grue kommune for 2016-2019 med de kontroller som går fram av pkt. 8.2 med tilhørende prioriteringer. 2. Kommunestyret gir kontrollutvalget anledning til å gjøre endringer i planen hvis forutsetningene skulle endre seg, jf. pkt. 8.1 og forskrift om kontrollutvalg § 13.		Ikke mottatt særutskrift		
	33/16	Prosjektplan forvaltningsrevisjon samhandlingsreformen.	1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon for Grue kommune for 2015-2016 og bestiller en forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til samhandlingsreformen i tråd med prosjektpå plan utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS. 2. Prosjektet har følgende problemstillinger: 1. Funderer samarbeidet mellom kommunen og det enkelte helseforetak etter hensikten? 2. Hva blir gjort i kommunen for å sikre at pasient/bruker får koordinerte og helhetlige helsetjenester? 3. Hvordan opplever helsetjenestens brukere effektene av samhandlingsreformen? 3. Avgrensningene i forhold til undersøkelsen går fram av prosjektpå planens pkt. 4. 4. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger eller områder som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. 5. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 200 timer pr. kommune og kontrollutvalget ber om at endelig prosjektrapport ferdigstilles og legges fram for kontrollutvalget i møtet mai 2017. Det gis en statusrapport i møtet i mars 2017. 6. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget	Hedmark Revisjon IKS	Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓	
	34/16	Statusrapport oppdragsavtale for 2016, første tertial (30.4.16)	• Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. tertial 2016 til orientering • Kontrollutvalget avventer statusrapport andre tertial for eventuelt justeringer av oppdragsavtalen.				✓
	35/16	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring for 2016.	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig regnskapsrevisors egenvurdering for Grue kommune og foretaket for revisjonsåret 2016, til orientering.				✓
	36/16	Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017.	1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og tilsynsordningen for Grue kommune vedtas og oversendes	Grue kommune			

Sist redigert 25.11.2016

Oppfølging KU-saker Grue-2016

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig									
			kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2017. <table><tr><td></td><td>Budsjett 2017</td></tr><tr><td>Kontrollutvalget</td><td>85 000</td></tr><tr><td>Sekretariatet</td><td>225 000</td></tr><tr><td>Revisjonen</td><td>855 625</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>1 165 625</td></tr></table> 2. Forslaget følger formannskapets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Grue kommune 2017. 3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og tilsynsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Hedmark Revisjon IKS og Glåmdal sekretariat IKS til orientering.		Budsjett 2017	Kontrollutvalget	85 000	Sekretariatet	225 000	Revisjonen	855 625	Totalt	1 165 625			
	Budsjett 2017															
Kontrollutvalget	85 000															
Sekretariatet	225 000															
Revisjonen	855 625															
Totalt	1 165 625															
	37/16	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon – foreløpige diskusjoner.	Sekretariatet tar med seg kontrollutvalgets innspill i det videre arbeidet med den overordnede analysen.				✓									
	38/16	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til orientering.				✓									
	39/16	Eventuelt.	Det ble tatt opp en sak under eventuelt: Kontrollutvalget tar saken til orientering.				✓									
							2 rest									
25.10.16	40/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓									
	41/16	Informasjon om sykehjemmet og hjemmetjenesten – med omvisning	1. Kontrollutvalget sier seg fornøyd med informasjonen som ble gitt i møtet og vil følge opp saken igjen ved en senere anledning. 2. Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓									
	42/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓									
	43/16	Samtale med rådmannen.	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓									
	44/16	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.	1. Kontrollutvalget vedtar plan for forvaltningsrevisjon og slutter seg til de prioriteringer som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, jf. kapittel 2. 2. Planen sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen. b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018. c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, if. planen kapittel 2.4.	KS												

Oppfølging KU-saker Grue-2016

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	45/16	Statusrapport oppdragsavtale for 2016, andre tertial (31.8.16)	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 2. tertial 2016 til orientering				✓
	46/16	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2016. Oppfølging av revisjonens avslutningsbrev for 2015.	Kontrollutvalget tar informasjonen om revisjonsstrategien for Grue kommune for 2016 og oppfølgingen av bemerkninger til årsregnskap 2015, til orientering.				✓
	47/16	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	Saken utsettes til neste møte.				✓
	48/16	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til orientering.				✓
	49/16	Eventuelt.	Det ble tatt opp en sak under eventuelt og saken utsettes til neste møte.				✓
15.11.16	50/16	Diskusjoner rundt «kirkesaken» i Grue.	Saken settes opp til behandling i neste møte.			jf. sak 57/16	✓
6.12.16	51/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.					OK
	52/16	Informasjon fra oppvekst.					
	53/16	Informasjon fra NAV.					
	54/16	Oppfølging av sak fra forrige møte, ekstern hendelse.					
	55/16	Samtale med ordføreren.					
	56/16	Samtale med rådmannen.					
	57/16	Kommunens behandling av «kirkesaken i Grue».					
	58/16	Bestilling av selskapskontroll iht. vedtatt plan for selskapskontroll.					
	59/16	Årsplan for kontrollutvalget for 2017.					
	60/16	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).					
	61/16	Rapportering fra Hedmark Revisjon IKS.					
	62/16	Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.					
	63/16	Evaluering av kontrollutvalgets møte.					
	64/16	Eventuelt.					

Sak nr.	Sak	Møtedato
52/2016	Informasjon fra oppvekst.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kommunens kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelsen ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og tjenestene i kommunen.

Kontrollutvalget kan tenke seg en informasjon om

- PP-tjenesten i forhold til interkommunalt samarbeid, bemanningssituasjonen og samarbeid med GBUS.
- En presentasjon av kvalitets- og avvikssystem for Grue barne- og ungdomsskole.
- Litt om kompetanse og kompetanseutvikling ved Grue barne- og ungdomsskole.

Kontrollutvalget har bedt om at kommunalsjef Anne Berit Gullikstad kommer og orienterer.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjon og tar informasjonen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
53/2016	Informasjon fra NAV	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelse ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene i kommunen.

I den forbindelse ønsker kontrollutvalget en informasjon om ulike deler av NAV. Kontrollutvalget kan tenke seg å be om:

- En oversikt i forhold til NAV (kommune) antall på sosialhjelp, antall på tiltak, type tiltak og en vurdering av kvalitet
- En orientering om hvordan NAV arbeider for å få flere ut i aktivitet og arbeid. Hva finnes av ulike ordninger og hvordan brukes disse? Hvem samarbeider NAV med, (eks. involvering av lokalt næringsliv?) og har NAV noen tanker rundt effekten?

Kontrollutvalget har bedt om at Enhetsleder Jan Atle Thorvaldsen kommer og orienterer.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
54/2016	Oppfølging av sak fra møte 25.10.16, ekstern hendelse.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet en sak under eventuelt i møtet 25.10.16, og det gjaldt en ekstern henvendelse fra pårørende for beboere på HDO. Kommunalsjef Erik Møller hadde oversendt en skriftlig tilbakemelding til møtet. Følgende ble sagt i møtet:

Kontrollutvalget har mottatt en ekstern henvendelse fra pårørendegruppa for HDO om bl.a. husleier i omsorgsboliger. Kommunalsjef Erik O. Møller hadde ikke anledning til å møte og sendte derfor en liten skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget som kommunens oppfatning av saken.

Kontrollutvalget diskuterte saken og avventer Fylkesmannens tilbakemelding. Kontrollutvalget utsetter derfor saken til neste møte, og vil da be kommunalsjefen om å komme og orientere.

Vi har derfor satt opp saken til ny behandling, og har da bedt kommunalsjef Erik Møller om å komme og orientere. Kontrollutvalget fikk utdelt sakspapirene til behandlingen i møtet 25.10.16, og disse blir da ikke sendt ut på nytt.

Vi har også sagt at «hvis det ikke foreligger noe svar fra Fylkesmannen før møtet, er det fint om du gir sekretariatet beskjed om det». Vi har foreløpig ikke fått noen tilbakemelding på dette, så saken settes opp til behandling.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunalsjef Erik Møller sin redegjørelse til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
55/2016	Samtale med ordføreren.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget inviterer ordfører Wenche Huser Sundt til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Grue kommune.

Kontrollutvalget kan gjerne tenke seg en liten orientering fra ordfører som går på forholdet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Er det noen signaler fra kommunestyret som kontrollutvalget skal ta med seg, eller er det andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
56/2016	Samtale med rådmannen.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget innkaller rådmann Turid Bjerkestrand til en samtale hvor de kan diskutere generelle problemstillinger i Grue kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

I tillegg er det visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen. Det er sagt følgende i kontrollutvalgets årsplan:

- *Rapporteringer fra rådmannen.*
 - *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen.*
 - *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
 - *Sykefraværet i kommunen.*

Kontrollutvalget ber også om at du orienterer om:

- Kostnadene ved sykefravær over og under 16 dager.
- Rutiner rundt ekstern og intern varsling.
- Kvalitets- og avvikssystemet.
- Saken om manglende veirett til tomt solgt av Grue kommune til Nordbohus ifbm. oppsetting av 3 stk.2 mannsboliger.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
57/2016	Kommunens behandling av «kirkesaken» i Grue.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Det har i den senere tiden foregått en del diskusjoner både i media og andre steder om «kirkesaken i Grue». Kontrollutvalget ble første gang «involvert» ved at vi mottok noen kopier fra Grue kirkelige fellesråd. Dette ble tatt opp under eventuelt i møtet 6.9.16.

Kontrollutvalget satt opp saken til diskusjon i møtet 15.11.16, for å finne ut om de hadde behov for å gå videre med saken. Følgende ble sagt under behandlingen:

Saken settes opp i neste møte, hvor rådmannen blir bedt om å redegjøre for:

- Om rådmannen har gått riktig vei med sin sak og den formelle prosessen rundt dette.
- Behandling av offentlig dokumenter, saksbehandling, journalføring og arkivering.
- Finnes det rutiner for de tjenestene som kommunen utfører for kirkelig fellesråd?
- Har kommunen etiske retningslinjer og hvordan er disse kommunisert i organisasjonen?
- Har kommunen etiske retningslinjer for folkevalgte og hvordan er disse i så fall kommunisert blant de folkevalgte.

Rådmannen bes framskaffe alle dokumenter som er relevante for saken og sende dette til sekretariatet i forkant av møtet.

Disse dokumentene vil bli ettersendt.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
58/2016	Bestilling av selskapskontroll iht. vedtatt plan for selskapskontroll.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Overordnet analyse og plan for selskapskontroll for 2016-2019 (forbehold om behandling i kommunestyret).
2. Oversikt over hvilke prosjekter som er prioritert i de forskjellige kommunestyrene.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har ansvar for at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, iht. koml. § 77 nr. 5. Dette er videre utdypet i forskrift om kontrollutvalg § 13, hvor det bl.a. heter i 2 ledd:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Glåmdal sekretariat IKS har i 2016 utarbeidet en overordnet analyse og plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. Planen ble behandlet i kontrollutvalget 6.9.16, sak 32/16, og deretter oversendt kommunestyret til behandling. Kommunestyret behandlet saken i møtet 7.11.16, sak 103/16, med følgende vedtak om selskapskontroll:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
Solør Renovasjon	• Forvaltningsrevisjon	Lov om offentlige anskaffelser
Glåmdal brannvesen IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse og HMS
Hedmark Revisjon IKS	• Eierskapskontroll	

Hvis kontrollutvalget skal bestille en forvaltningsrevisjon i Solør Renovasjon IKS (SOR IKS), er det en stor fordel om de øvrige eierne ønsker å gjøre det samme, samtidig. Våler kommunestyre har foreløpig ikke behandlet planen, men kontrollutvalget har satt opp FR i Solør Renovasjon IKS slik Grue har gjort. I Åsnes har kommunestyret vedtatt det samme, men som andrevalg. Kontrollutvalget i Åsnes har ikke behandlet bestillingen enda. Sekretariatsleder foreslår derfor at kontrollutvalget i sitt vedtak, tar forbehold om at kontrollutvalgene Åsnes og Våler også bestiller forvaltningsrevisjon i SOR IKS, før bestillingen iverksettes. Hvis Åsnes eller Våler avventer bestillingen, tas saken opp igjen til behandling i neste møte.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget viser til plan for selskapskontroll for Grue kommune for 2016-2019 og bestiller en prosjektplan knyttet til forvaltningsrevisjonsprosjekt i SOR IKS, knyttet til **Lov om offentlige anskaffelser**.
2. Det tas forbehold om at samme bestilling også gjennomføres i Våler og Åsnes.
3. Prosjektet kan ta utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. *Har kommunen etablert en betryggende intern kontroll slik at regelverket for offentlige anskaffelser følges?*
2. *Har anskaffelser større enn kr 100 000 eks mva. vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon av konkurransen oppfylt?*
4. Prosjektplanen legges fram i neste møte, jf. likevel pkt. 2.
5. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. xxx timer.
6. Prosjektet legges fram i xxxx.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Overordnet analyse og plan for selskapskontroll

Grue kommune

2016-2019

Behandlet i kontrollutvalget 6.9.16.

Vedtatt i kommunestyret 7.11.16 sak 103/16

Utført av Glåmdal sekretariat IKS

Innhold

Del 1 – Innledning	2
1 Om dokumentet.....	2
2 Bakgrunn	2
3 Overordnet analyse og plan for selskapskontroll	3
4 Formålet med selskapskontrollen.....	5
5 Risiko- og vesentlighetsanalyse	5
5.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.....	5
5.2 Kriterier for risiko- og vesentlighetsvurderinger	6
5.3 Metode	6
5.3.1 Dokumentanalyse	6
5.3.3 Innspill fra rådmennene.....	7
5.3.2 Spørreskjemaer/risikovurderinger fra selskapene	7
5.3.3 Diskusjoner i kontrollutvalget.....	7
Del 2 – Risikokartlegging.....	7
6 Overordnet eierstrategi	7
7 Oversikt over selskaper.....	8
7.1 Oversikt over selskaper innenfor koml. § 80	8
7.2 Oversikt over selskaper utenfor koml. § 80.....	8
7.3 Kommunale foretak og diverse samarbeid.....	9
7.4 Risiko- og vesentlighetsvurdering	11
Del 3 – Plan for selskapskontroll.....	14
8 Gjennomføring og rapportering av kontrollen	14
8.1 Gjennomføring.....	14
8.2 Prioritering av selskapskontroller 2016-2019.....	14
8.3 Rapportering	15
9 Avslutning	15
Vedlegg 1 – Oversikt over heleide selskaper	16
Vedlegg 2 - Oversikt over deleide selskaper.....	19

Del 1 – Innledning

1 Om dokumentet

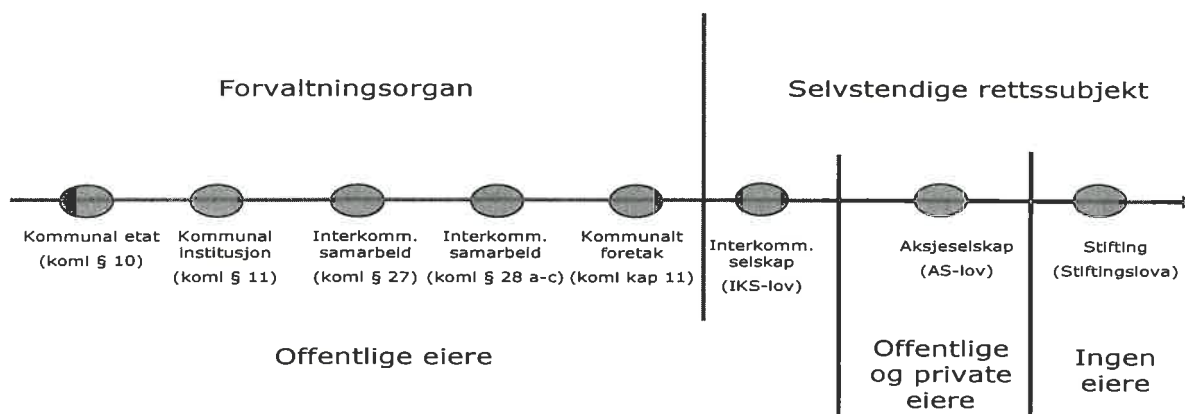
Dette dokumentet inneholder grunnlaget for den overordnede analysen i forbindelse med utarbeidelse av plan for selskapskontroll i Grue kommune. Selskapskontroll, plan for selskapskontroll og framgangsmåten som er benyttet for å utarbeide den overordnede analysen er presentert i del 1. Videre orienterer vi om de ulike bestemmelsene om selskapskontroll, hva dette består i, og hvilke virkemidler og muligheter som finnes for å gjennomføre slike kontroller. Analysen og planen er utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS.

I del 2 blir innsamlet informasjon om kommunens selskaper og risikokartleggingen presentert. Risikoanalysen vil utgjøre utgangspunktet for forslag til ulike selskapskontroller.

I del 3 blir forslag til prosjekter presentert, og disse skal danne grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer og endelig plan for selskapskontroll.

2 Bakgrunn

Kommunesektoren har siden slutten av 90-tallet vært preget av en økt fragmentering ved at deler av virksomheten har blitt skilt ut i foretak, interkommunalt samarbeid, interkommunale selskaper, aksjeselskaper o.l., herav ofte i form av egne rettssubjekter utenfor kommunelovens rammer. Valg av organisasjonsform legger rammene for kommunestyrets styringsmuligheter overfor fristilte selskaper, ettersom disse har egne selskapsorganer og er regulert av særskilt lovgivning, som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (kommunen) og selskapsorganene. Modellen nedenfor viser ulike organisasjonsformer for kommunal virksomhet. Figuren viser at jo lenger mot høyre en går i figuren, jo svakere blir kommunestyrets innflytelse. Det går et prinsipielt skille ved overgangen mellom forvaltningsorgan og selvstendige rettssubjekt. Her opphører kommunestyrets direkte innflytelse. Derfor har man fått bestemmelser om selskapskontroll for å sikre informasjon og innsyn i heleide selskapers virksomhet (kommuneloven § 80). En stiftelse har ingen eiere, den eier seg selv. Derfor faller stiftelser utenfor den egentlige selskapskontrollen.

3 Overordnet analyse og plan for selskapskontroll

Hjemmelen for selskapskontroll følger av kommuneloven (koml.) § 77 nr. 5, som fastsetter at kontrollutvalget skal *”påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens (...) interesser i selskaper m.m.”*, jf. tilsvarende formulering i § 13 første ledd i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner. Etter § 13 annet ledd skal kontrollutvalget *«minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden»*.

Tredje ledd fastsetter at kontrollutvalget selv kan avgjøre hvem som skal gjennomføre selskapskontrollen. Pr. i dag er ikke eierskapskontroll å anse som revisjon, så slike kontroller kan utføres også av sekretariatet og andre. Men det pågår et arbeid med å revidere kommuneloven (kommunelovprosjektet, forslag til endringer lagt fram 10.3.16¹), så det vil kunne komme endringer i flere bestemmelser rundt selskapskontroll i perioden.

Kontrollutvalgsforskriften § 13 må også ses i sammenheng med koml. § 80, som direkte regulerer kontrollutvalgets og den som utfører selskapskontrollen sin innsynsrett i selskaper, som er fullt ut eid – direkte eller indirekte – av kommuner/fylkeskommuner.

Følgende figur viser selskapskontrollens omfang og innhold.

Figur: Selskapskontroll – overordnet skisse

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/styrer-rad-og-utvalg/kommunelovutvalget/id732119/>

I Kontrollutvalgsboken² side 61 er de forskjellige delene av selskapskontroll vist gjennom en slik figur:

Figur selskapskontroll³

Som nevnt ovenfor skilles det mellom den obligatoriske eierskapskontrollen og den frivillige forvaltningsrevisjonen. Det sies i kontrollutvalgsboken følgende: «Praksis tilsier at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille mellom hva som inngår i hver av disse kategoriene». Det er dette som er forsøkt vist gjennom figuren ovenfor. Forvaltningsrevisjon skal utføres i henhold til kap. 3 i forskrift om revisjon og i henhold til god kommunal revisjonsskikk, og den må utføres av en kvalifisert og uavhengig revisor.

Selskapskontrollen omfatter både heleide og deleide selskaper, herunder også selskaper med private eiere. På grunn av at innsynsretten etter koml. § 80 er begrenset til heleide, kommunale selskaper, vil det imidlertid være forskjeller mht. hvordan selskapskontrollen kan utføres i heleide kontra deleide selskaper.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRf) har utarbeidet en veileder til selskapskontroll⁴, dvs. en veileder for utarbeidelse av plan for selskapskontroll og for gjennomføring av eierskapskontroll. Som nevnt ovenfor kan selskapskontroll bestå av både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Hvis det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon, skal denne følge RSK 001, standard for forvaltningsrevisjon.

² Utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet i 2015: http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Diverse_pdf_er/Kontrollutvalgsboka_-_2_utgaven.pdf

³ Kontrollutvalgsboken side 61.

⁴ NKRf: «Selskapskontroll fra a-å», 2010, s. 7

4 Formålet med selskapskontrollen

Selskapskontrollen er et middel for å påse at forvaltningen av kommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.

Formålet med *eierskapskontrollen* er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende

En viktig forutsetning for at kontrollutvalget kan gjennomføre eierskapskontroll, er at kommunen har tydeliggjort hvilke strategier og målsetninger kommunen har med eierskapene. Utgangspunktet for eierskapskontroll vil derfor gjerne være å undersøke om kommunen har etablert konkrete formål eller føringer for eierskapene, gjerne i form av en eierskapsstrategi eller -melding. (Kontrollutvalgsboken side 62).

rammer for styring, og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller derfor utenfor denne kontrollen.

Ved behov kan det også gjennomføres forvaltningsrevisjon av selskaper. I et selskap med statlige eller private eierinteresser må imidlertid dette – hvis ikke annet er avtalt mellom eierne, skje med utgangspunkt i åpne kilder fordi ikke innsynsretten etter § 80 gjelder.

Formålet med *forvaltningsrevisjonen* vil være å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En slik revisjon vil dermed ha fokus på selve aktiviteten og resultater i selskapet. Tema for forvaltningsrevisjon i selskaper vil derfor kunne være: ⁵

- måloppnåelse
- offentlige anskaffelser
- habilitet
- etikk og samfunnsansvar
- arbeidsmiljø
- økonomisk drift

5 Risiko- og vesentlighetsanalyse

5.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.

Analysen er bygd på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Risiko er faren for at en uønsket hendelse, begivenhet eller situasjon skal oppstå. Vesentlighet har å gjøre med hvor store konsekvenser det vil ha dersom det negative inntreffer.

Den overordnede analysen skal brukes til å identifisere på hvilke områder risikoen er størst. I tillegg må vi ta med i vurderingen hvilke konsekvenser hendelsen vil kunne få og hvor sannsynlig er det at den

⁵ Kontrollutvalgsboken side 62.

oppstår. I uttrykket risiko- og vesentlighetsvurdering ligger at det skal gjøres en vurdering av, på hvilke områder det er risiko for vesentlige avvik, i forhold til vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

5.2 Kriterier for risiko- og vesentlighetsvurderinger

I et forhold til risiko er det spesielt disse forholdene som må vurderes:

- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med lover og regler og på en økonomisk forsvarlig måte
- Risiko for at den som forvalter kommunens eierinteresser i selskapet ikke gjør dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger
- Risiko for at det gis uriktig informasjon til kommunen.

I tillegg til en konkret risikovurdering vil det også være viktig å vurdere selskapene ut i fra hvor vesentlige de er for kommunen. Følgende kan være aktuelt å vurdere i denne forbindelsen:

- Hvor viktig er selskapet for kommunens målsettinger?
- Har selskapet et samfunnsansvar?
- Er selskapet heleid eller deleid?
- Hvor stor andel har kommunen i selskapet (eierinteresser)?
- Bidrar selskapet til å oppnå politiske mål?
- Leverer selskapet direkte tjenester til kommunens innbyggere?
- Er selskapet et mulig gevinst- eller tapspotensiale for kommunen?
- Selskapets omdømme.

5.3 Metode

Følgende metoder er brukt for å samle inn data for å kartlegge risikoforhold knyttet til relevante selskaper og områder for selskapskontroll:

- Dokumentanalyse
- Innspill fra rådmennene (møte rådmannsutvalget og brev til rådmennene)
- Spørreskjemaer/risikovurderinger fra daglig leder/styreleder i de heleide selskapene.
- Diskusjoner i kontrollutvalget (april/mai)

5.3.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen bygger på en gjennomgang av selskapenes nettsider, selskapenes møtedokumenter, kommunale dokumenter, kommunens nettsider. Dokumentasjon som ikke er tilgjengelig via kommunen sine nettsider er etterspurt kommunen.

Aktuelle dokumenter kan være:

- Oversikt over alle selskapene kommunen har eierskap i
- Kommunens formål med eierskapet i de ulike selskapene dersom dett er definert, eventuell eiermelding/eierstrategi dersom dette finnes
- Selskapsavtaler, vedtekter, selskapenes formål og type virksomhet
- Nøkkeltall for selskapene

- Oversikt over styrerepresentasjon i selskapene
- Annen relevant informasjon knyttet til kommunens eierskap

5.3.3 Innspill fra rådmennene

Spørsmål knyttet til risikoer i selskapene kommunen har eierandeler i, både i forhold til eierskapsforvaltning og drift av selskapet (eks. innkjøp, selvkost, intern kontroll osv.). Sekretariatsleder deltok på et rådmannsutvalg i desember 2015 og ba også om innspill fra rådmennene gjennom brev i mars 2016. Det er ingen spesielle innspill fra rådmennenes side.

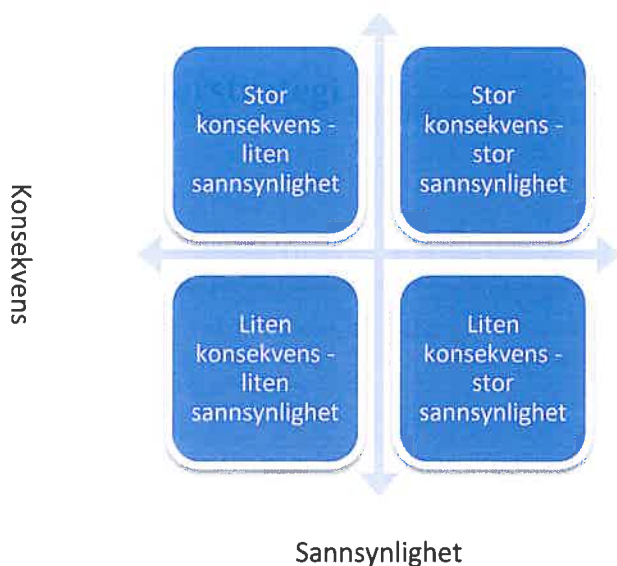
5.3.2 Spørreskjemaer/risikovurderinger fra selskapene

Sekretariatet sendte brev til daglig leder/styreleder i alle interkommunale selskaper og heleide aksjeselskaper i regionen i mars 2016, hvor det ble bedt om at de besvarte noen spørsmål og at det ble foretatt en risikovurdering i selskapet. Alle selskapene har besvart vår henvendelse.

5.3.3 Diskusjoner i kontrollutvalget

Det er gjennomført diskusjoner kontrollutvalget der kontrollutvalget diskuterer risikoer i kommunen, blant annet knyttet til eierskapsforvaltning og drift av selskapet (eks. innkjøp, selvkost, intern kontroll osv.)

I en drøfting i kontrollutvalget kan en slik modell være et hjelpemiddel for å komme fram til hvilke prioriteringer som skal foretas.

Del 2 – Risikokartlegging

6 Overordnet eierstrategi

Grue kommune har utarbeidet en Eiermelding for 2013. Eiermeldinger gir en god oversikt over eierstrategi og formålet med selskapene. En god og aktiv og åpen eierstrategi vil kunne skape større tillit

til kommunen som forvalter av fellesskapets interesser. En eierskapsstrategi er også en mulighet til å avklare kommunens krav og retningslinjer for styreverv o.l.

Alle kommunestyrene i regionen behandlet i 2009 dokumentet «God selskapsstyring». Dette dokumentet burde vært gjenstand for en revidering og kontrollutvalgene i regionen har anmodet kommunestyrene om å igangsette dette arbeidet. Et slikt dokument er et godt grunnlag i arbeidet med å gjennomføre eierskapskontroller.

KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» er også et godt hjelpemiddel for å jobbe med selskapskontroll.

7 Oversikt over selskaper

Oversikten er i hovedsak basert på opplysninger hentet fra Grue kommunes årsberetning og regnskap 2015 (note 5) og kommunens eierskapsmelding fra 2013. Oversikten er supplert med informasjon fra Purehelp, Proff og enkelte selskapers nettsider. Presentasjonen er delt i tre, med heleide selskaper i kap. 7.1 (og vedlegg 1), deleide i kap. 7.2 (og vedlegg 2) og «foretak og andre samarbeid» i kap. 7.3. I kapittel 7.4 blir de heleide selskapene satt opp i en tabell, med en risiko- og vesentlighetsvurdering.

7.1 Oversikt over selskaper innenfor koml. § 80

Her viser vi en oversikt over interkommunale selskaper og heleide aksjeselskaper. Dette er selskaper som kommer inn under kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalgets innsyn i selskaper (jf. kapittel 3 ovenfor). En nærmere beskrivelse av selskapene med formål og eiere, går fram av vedlegg 1. Her er en oversikt over tidligere gjennomførte selskapskontroller.

Selskapets navn	Tidligere revisjoner (FR ⁶) (EK ⁷)
Glåmdal interkommunale brannvesen IKS	Ingen tidligere FR. Det ble gjennomført EK i 2014.
Glåmdal interkommunale vann og avløpsselskap IKS (GIVAS IKS)	Det er gjennomført flere kontroller, både FR og EK. EK i 2009, FR i 2009, (off. ans). FR intern kontroll i 2016.
Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS (GIV IKS)	Ingen tidligere FR, det ble gjennomført EK i 2007 og 2013.
Glåmdal sekretariat IKS	Ingen tidligere EK eller FR.
Hedmark Revisjon IKS	Ingen tidligere EK eller FR.
Solør Renovasjon IKS	Det er tidligere gjennomført EK i SOR IKS, både i 2008, 2011 og i 2014. Kontrollen i 2008 var både eierskapskontroll og FR knyttet til selvkost.
Grue Service AS	Det ble gjennomført en EK i 2012. Ingen spesielle merknader.
Eidsiva Energi AS	Det ble gjennomført en selskapskontroll i selskapet i 2013, gjennomført av Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS. Ikke bestilt av kommunene i Glåmdal.

7.2 Oversikt over selskaper utenfor koml. § 80

Dette er selskapene som er deleide, dvs. som også har private eiere. Dette vil si at kommunen har ikke mer innsynsrett i enn de øvrige aksjonærene. Kommuneloven § 80 kommer ikke til anvendelse.

⁶ FR= forvaltningsrevisjon

⁷ EK-eierskapskontroll

Kommunen kan likevel gjennomføre begrensede selskapskontroller ut fra offentlige dokumenter, i den grad disse kan gi opplysninger om i hvilken grad selskapet opptrår med eiernes intensjon, om rapporteringen fra selskapet samsvarer med retningslinjer, etc. En nærmere beskrivelse av selskapene med formål og eiere, går fram av vedlegg 2.

Det ble i 2015 gjennomført en «overordnet selskapskontroll» knyttet til kommunens håndtering av deleide selskaper, så vi tar ikke med noen vurdering av disse selskapene i denne omgangen.

7.3 Kommunale foretak og diverse samarbeid

Stiftelser, kommunale foretak, vertskommunesamarbeid, interkommunalt samarbeid (som ikke er egne rettssubjekter) og eventuelt andre samarbeid/foreninger er ikke omfattet av regelverket om selskapskontroll, men er likevel her for å gi en bedre oversikt over kommunens interesser.

Når det gjelder kommunale foretak, fører kontrollutvalget tilsyn med dette på lik linje som for kommunen. I forhold til vertskommunesamarbeid og interkommunalt samarbeid (som ikke er egne rettssubjekter), er det hhv. vertskommunens eller kontorkommunens kontrollutvalg som har tilsynsansvaret. For øvrige organisasjoner har ikke kontrollutvalget noe tilsynsansvar. Det som står under «andre interkommunale samarbeid» er samarbeid hvor det ikke går klart fram hvordan samarbeidet er organisert. Stiftelser har ingen eiere, de eier seg selv.

Vertskommunesamarbeid (koml. § 28)

- Glåmdal krisesenter (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes, Kongsvinger er vertskommune)
- Interkommunal legevakt (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal, Kongsvinger er vertskommune)
- Kongsvinger kommune interkommunale øyeblikkelig hjelp (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Nes i Akershus, Kongsvinger er vertskommune)
- Regionalt innkjøp (RIIG) (Eidskog (har nylig meldt seg ut), Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes, Kongsvinger er vertskommune)
- Samfunnsmedisin i Solør (Grue, Åsnes, Våler, Grue er vertskommune)
- Solør Barneverntjeneste (Grue, Våler og Åsnes, Åsnes er vertskommunen)

Interkommunalt samarbeid (koml. § 27, ikke eget rettssubjekt)

- IKA-Opplandene IKA (er et interkommunalt arkivdepot for kommuner i Hedmark og Oppland, interkommunalt samarbeid, men Oppland fylkeskommune som kontorkommune).
- Hedmark IKT (Hamar, Stange, Løten, Kongsvinger, Grue og Nord-Odal, Hamar er kontorkommunen)
- Regionrådet i Glåmdal. (Hedmark fylkeskommune, Eidskog kommune, Grue kommune, Kongsvinger kommune, Nord-Odal kommune, Sør-Odal kommune, Våler kommune og Åsnes kommune) («Samarbeidsorgan»).
- Solør PPT (pedagogisk/psykologisk tjeneste) (Grue og Åsnes, Åsnes er kontorkommune).
- Solørfondet (Grue, Våler og Åsnes, kontorkommune Åsnes (?)).

Andre interkommunale samarbeid (?)

- Frisklivssentralen i Solør (Grue, Våler og Åsnes, kontorsted er Åsnes).
- Interkommunalt geodatasamarbeid GIS-samarbeid (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal) (Statens kartverk er sekretariat)
- Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensing region 2 (bl.a. Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes, sekretariatet er tillagt Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS).
- Nødalarmtjenesten 110-sentralen. Alarmsentral Brann Innlandet dekker 46 kommuner i Hedmark og Oppland fylker. Regionen er sammenfallende med Innlandet politidistrikt. Elverum kommune er vertskommune for drift av regional 110-sentral for Innlandet. Elverum kommune har delegert driftsansvaret for 110- sentralen til Midt Hedmark brann og Redningsvesen IKS.

Stiftelser⁸

- Høgskolestiftelsen i Kongsvinger
- Stiftelsen kvinnemuseet-Solør-Odal museene

⁸⁸ Grue er involvert i flere stiftelser enn det som går fram av denne oversikten.

Kontrollutvalget i Grue kommune

7.4 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger Sannsynlighet/konsekvens	Annnet	Oppsummering
Glåmdal interkommunale brannvesen IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: HMS - Sannsynlighet: Middels til stor - Konsekvens: Middels Risiko: Kvalitet på tjenesten/ kompetanse - Sannsynlighet: Middels - Konsekvens: Stor Risiko: IT- og informasjonssikkerhet - Sannsynlighet: Middels - Konsekvens: Stor. Risiko: Lov om offentlige anskaffelser. - Sannsynlighet: Middels - Konsekvens: Middels.	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: - kompetanse og HMS - offentlige anskaffelser - IT-sikkerhet/ informasjonssikkerhet
Glåmdal interkommunale vann og avløps selskap IKS (GIVAS IKS)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Forurensning, driftsavbrudd - Sannsynlighet: Liten til middels - Konsekvens: Stor Risiko: IT- og informasjonssikkerhet - Sannsynlighet: Liten til middels - Konsekvens: Stor. Risiko: Selvkostberegning - Sannsynlighet: Liten - Konsekvens: Middels	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: IT-sikkerhet og informasjonssikkerhet.
Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS (GIV IKS)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Kompetanse og kultur. - Sannsynlighet: Middels - Konsekvens: Middels til stor.	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter.	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: kompetanse og kultur

¹ Vurdert bl.a. på bakgrunn av dokumentanalyser

Kontrollutvalget i Grue kommune

Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
Glåmdal sekretariat IKS				Ikke vurdert	Hvis kontrollutvalgene ønsker en EK eller FR, må dette utredes av andre.
Hedmark Revisjon IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen, ut fra de tre første kulepunktene, samt femte og siste kulepunkt.	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Helsebelastning og kapasitet • Sannsynlighet: Middels • Konsekvens: Middels. Risiko: IKT-koordinering • Sannsynlighet: Middels • Konsekvens: Middels.		Det er ikke tidligere gjennomført EK, så dette kan være aktuelt.
Solør Renovasjon IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen, ut fra de tre første kulepunktene, femte og siste kulepunkt	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Helsebelastning • Sannsynlighet: Middels. • Konsekvens: Middels Risiko: Forurensning • Sannsynlighet: Middels • Konsekvens: Middels til stor Risiko: Brann • Sannsynlighet: Middels • Konsekvens: Middels til stor Risiko: Selvkostberegning • Sannsynlighet: Liten • Konsekvens: Middels Risiko: Lov om offentlige anskaffelser. • Sannsynlighet: Middels • Konsekvens: Middels		Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: • HMS/arbeidsmiljø • lov om offentlige anskaffelser
Grue Service AS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene.	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Kompetanse og kultur. • Sannsynlighet: Middels til stor • Konsekvens: Middels. Generell risiko er manglende henvisninger fra NAV=økonomisk risiko		Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: • kompetanse og kultur
Eidsiva Energi AS	Selskapet er vesentlig i forhold til	Selskapet er ikke			Et stort selskap med potensielt

Kontrollutvalget i Grue kommune

Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
	samfunnsansvar og flere av de øvrige kulepunktene, men kommunen eier så liten del av selskapet at det ut fra et vesentlighetsaspekt ikke anses hensiktsmessig å gjennomføre selskapskontroll	vurdert i forhold til risiko.			store risikoer, men er ikke vurdert av oss i denne sammenhengen på grunn av kommunens andel i selskapet 0,026 %.

Del 3 – Plan for selskapskontroll

8 Gjennomføring og rapportering av kontrollen

På bakgrunn av informasjonen som er samlet inn gjennom dokumentanalyse, spørreskjema, innspill fra rådmennene og prosessmøte i kontrollutvalget, er det utarbeidet forslag til selskapskontrollprosjekter. For de foreslåtte selskapskontrollprosjektene er det angitt kriterier i henhold til de momentene som er listet opp i 5.2.

Det er viktig å understreke at risiko- og vesentlighetsvurderinger er skjønnsmessige vurderinger basert på foreliggende informasjon, og at kontrollutvalget kan vurdere risikoene knyttet til selskapene ulikt fra det som er foreslått her.

Det er kontrollutvalget som skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og foreslå rekkefølgen for selskapskontrollprosjekter i den planen som blir lagt frem for kommunestyret. Kommunestyret fatter endelig vedtak. Eventuell forvaltningsrevisjon i selskaper legges også inn i plan for forvaltningsrevisjon.

8.1 Gjennomføring

Kontrollutvalget vurderer årlig omfanget av selskapskontroller og hvilke kontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. Utvalget kan, i den grad det finner det nødvendig, be om at aktuelle selskaper oversender relevante dokumenter iht. kommuneloven § 80. Kontrollutvalget kan gjøre endringer i planen, hvis forutsetningene skulle endre seg.

Kontroller i selskaper som har flere eierkommuner, bør i størst mulig grad koordineres.

Flere av selskapene kommunen eier, eies ofte sammen med andre kommuner. Dersom kontrollutvalget planlegger å gjennomføre kontroll i et selskap kommunen eier sammen med en eller flere andre kommuner, kan det fremgå av planen om kontrollutvalget ønsker å samordne selskapskontrollen med de andre eierne. (Kontrollutvalgsboken side 85)

8.2 Prioritering av selskapskontroller 2016-2019

I oversikten nedenfor er det foreslått kontroller ut fra de opplysningene som foreligger for perioden 2016-2019. Det går fram av oversikten hvilke kontroller som er foreslått. Hvilke kontroller som skal gjennomføres når, vil gå fram av kontrollutvalgets årsplan, på bakgrunn av foreslåtte ressurser.

Det anbefales at planen revideres etter to år.

Selskap	Kontroller	Kommentarer
Solør Renovasjon	• Forvaltningsrevisjon	Lov om offentlige anskaffelser
Glåmdal brannvesen IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse og HMS
Hedmark Revisjon IKS	• Eierskapskontroll	

8.3 Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll sendes fra utøver til kontrollutvalget. Etter kontrollutvalgets behandling sendes rapporten kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer om gjennomførte selskapskontroller og resultatet av disse i sin årsrapport som legges fram for kommunestyret. Hvis kontrollutvalget har gjort endringer i plan for selskapskontroll, jf. punktet om "Gjennomføring (pkt. 8.1), som nevnt ovenfor, skal dette framgå av årsrapporten.

Eventuelle anbefalinger etter gjennomført selskapskontroll følges opp av kontrollutvalget. Oppfølgingen rapporteres til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

9 Avslutning

Med regelverket om selskapskontroll sikres de folkevalgte bedre tilsyn og kontroll med den delen av den kommunale virksomheten som er organisert som interkommunale selskaper eller aksjeselskaper. Men kontroll og tilsyn er ikke bare spørsmål om behov og mulighet, men også om kontrollvilje. Avgjørende for om kommunen har tilfredsstillende kontroll og tilsyn med sine fristilte virksomheter, vil til syvende og sist være om det er politisk vilje til kontroll med virksomhetene. I dette ligger at det stilles midler til disposisjon for kontrollutvalget for gjennomføring av selskapskontroll.

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Kirkenær, 6.9.16
Herdis Bragelien
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Oversikt over plan for selskapskontroll 2016

Selskap	Eidskog	Grue	Kongsvinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Våler ¹	Asnes	Andre komm.	Mangler
Interkommunale selskaper									
Glåmdal Brannvesen IKS		FR	-						1
GIVAS IKS	-	-	-	FR					3
Glåmdal interkom. renovasj.selsk. IKS (GIR)	FR		FR	FR	-				1
Glåmdal interkom voksenoppl. IKS (GIV)	FR	-	FR	-	FR	-			3
Hedmark Revisjon IKS	-	EK	-	EK	-	-	-		5
Glåmdal sekretariat IKS									
Midt-Hedmark Brann og redningsvesen IKS						EK/FR		XX (foruts)	?
Solør Renovasjon IKS (SOR)		FR				FR	FR		
Heleide komm. aksjeselskaper									
Atico AS							FR		
Bramiljø AS									
Bruksgården AS									
Eidsiva Energi AS									
Elverumregionens Næringsutvikling AS									
Eskoleia AS	FR		FR						
Grue Service AS									
AS Nipro Nord-Odal									
Promenaden AS			FR						
Vekstbedriften Vilja AS									
Våler Vekst AS						FR			
Deleide aksjeselskaper									
Eidskog-Stangeskovene AS	EK								

¹ Kontrollutvalgets forslag, ikke behandlet i kommunestyret enda.

VEDLEGG 2
til sak 58/16

25.11.2016 12:55

Sak nr.	Sak	Møtedato
59/2016	Kontrollutvalgets årsplan for 2017.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Årsplan 2017 – Kontrollutvalget i Grue.

Saksopplysninger

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2017. Den bygger på samme mal som i 2016, hvor vi da i tillegg lager en intern tiltaksplan som diskuteres/vurderes i kontrollutvalget i hvert møte. En oppdatert versjon av tiltaksplanen vil til enhver tid ligge på www.gs-iks.no, under «Dokumenter».

Når det gjelder møtehyppighet, er det lagt opp til 3 møter i vårhalvåret og 3 møter i høsthalvåret. I tillegg vil det bli et fellesmøte for alle kontrollutvalgene i regionen i juni med hovedfokus på skole og opplæring. Vi har fått undervisningsdirektør Anne Cathrine Holth til å komme og orientere om prosjektet «Kultur for læring». Det vil også bli andre temaer denne dagen, men det kommer vi nærmere tilbake til.

Ved behov vil det kunne bli en endring i møteplanen, både i forhold til dato og antall møter. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid på www.gs-iks.no.

Kontrollutvalget har denne høsten også behandlet overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon. Den overordnede analysen kan også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets øvrige tilsyn med forvaltningen, ettersom den gi et godt grunnlag for å be om opplysninger fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.

Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2017.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2017 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

ÅRSPLAN 2017

KONTROLLUTVALGET I GRUE KOMMUNE

Bilde hentet fra kommunens Facebookside. Fotograf ukjent.

Vedtatt i kontrollutvalget 6.12.16
Behandlet i kommunestyret

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	KONTROLLUTVALGET I GRUE.....	3
3	MØTEPLAN.....	3
4	KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2017.....	4
4.1	TILSYN MED FORVALTNINGEN	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON	4
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON.....	5
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL	5
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONEN.....	6
4.7	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING	6
4.8	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2017	6
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT	8
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER	8
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR.....	9
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT	9

1 Innledning

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 12** (§§ 76-83) om **"Internt tilsyn og kontroll. Revisjon."** I medhold av kommuneloven (koml.) § 77 nr. 11 er det laget egen forskrift for kontrollutvalg ("KU-forskriften"). Kommuneloven § 77, samt forskrift om kontrollutvalg finnes bl.a. på www.gs-iks.no/?id=6.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til tilsyn med den kommunale forvaltningen og til tilsyn med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av tilsynet.

Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20). Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget**.

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2017. Kontrollutvalget vil i tillegg ha en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver i 2017. Denne blir oppdatert fortløpende og er tilgjengelig på www.gs-iks.no under "Dokumenter".

2 Kontrollutvalget i Grue

Kontrollutvalget i Grue består av 3 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2016-2019¹:

Medlem	Varamedlem
Herdis Bragelien – leder (AP)	Nils Erik Iversen (AP)
Erik Ødegård – nestleder (FL)	Eva Neby (FL?)
Marit Aasthorp Figved (FL)	Eva Neby (FL?)
Stein Bruno Langeland (SP)	1. Odd Egil Sørli (SP)
Inger Marie Hvithammer (AP)	2. Ragnhild Q. Haarstad (SP)
	Kåre Weberg (AP)

Kontrollutvalgets reglement ligger på www.gs-iks.no, sist vedtatt i kommunestyret 20.6.16.

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt følgende møteplan for 2017:

- Tirsdag 7.2.17
- Tirsdag 21.3.17
- Tirsdag 16.5.17
- Tirsdag 12.9.17
- Tirsdag 24.10.17

¹ Etter siste endring i kommunestyret 11.4.16, sak 022/16.

- Tirsdag 5.12.17

Det vil i tillegg bli en fellesdag i juni 2017, sammen med de øvrige kontrollutvalgene i regionen.

Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på www.gs-iks.no.

4 Kontrollutvalgets hovedfokus i 2017

4.1 Tilsyn med forvaltningen

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og rådmannen i vanligvis hvert møte.
- Informasjon fra enhetene, det tas stilling til dette etter hvert.

Rapportering til kontrollutvalget:

- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får.
- Kopier av rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rådmannens oversikt over oppfølging av KS-saker.

Alle innkallinger/protokoller fra kommunestyret og øvrige politisk utvalg (sendes rett til medlemmene). Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet – Herdis Bragelien
- Saker fra administrasjonsutvalget og AMU – Erik Ødegård
- Saker fra næring, oppvekst og kultur + ungdomsrådet – Stein Bruno Langeland
- Saker fra omsorg og miljø – Inger Marie Hvithammer
- Eldreråd og Råd for likestilling av funksjonshemmede – Marit Aasthorp Figved

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Den overordnede analysen som er utarbeidet som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen, ved å etterspørre informasjon fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.

Hvilke enheter som kontrollutvalget ønsker informasjon fra, vil til enhver tid gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan («Tilsyn med forvaltningen»). En oppdatert tiltaksplan ligger på www.gs-iks.no. Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens regnskap for 2016, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet (og styret for foretakets regnskap) får kopi av uttalelsen, slik at den er med innstillingen til kommunestyret.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020 ble behandlet i kontrollutvalget 25.10.16 og deretter sendt kommunestyret til behandling. Kontrollutvalgets forslag til prosjekter er som følger:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
IKT-sikkerhet	Tilganger/avganger, fysisk sikkerhet, sårbarhet osv.	2017
Miljøarbeidertjenesten/ samordning av tjenester	Om kommunen sikrer forsvarlig gjennomføring av personlig assistanse (ivareta egenomsorg og nødvendig tilsyn, bistand til aktivisering, bistand til opplæring for å opprettholde eller øke funksjons- og mestringsevne) for utviklingshemmede og at de får nødvendig helsehjelp mm.	2017-2018 ①
Kommunens kultur og holdninger	Kompetanse, engasjement, etiske holdninger, serviceinnstilling, lærevillighet osv.	2018
Oppvekst	Skoleresultater, kompetanse i skolen (eventuelt fellesprosjekt med alle kommunene i regionen)	2018- 2019②
NAV sosial	Hvordan NAV Grue er organisert og styrt, hvordan fungerer organisasjons- og styringsmodellen, samt om hvilken effekt opprettelsen av kontoret har hatt for brukerne. Det kan også være aktuelt med en gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp.	2019
Investeringsprosjekter	Styring, rapportering og evaluering (mindre prosjekt)	2020
Landbrukskontoret	Saksbehandling landbrukskontoret (mulig mindre prosjekt)	Reserve
Servicekontoret	Kompetanse og ressurser.	Reserve
Spesialundervisning	Eventuell oppfølging av et prosjekt fra 2011.	Reserve
Innkjøp	Lov om offentlige anskaffelser	Reserve

① Forbehold om at Statens helsetilsyn igangsetter undersøkelser på samme område.

② Avventer prosjektet «Kultur for læring» som skal gjennomføres i fylkets regi.

Det er kommunestyret som vedtar planen, og kan gjøre endringer i forhold til kontrollutvalgets forslag. Kontrollutvalget kan derfor ikke foreta bestillinger før planen er vedtatt.

I forhold til plan for forvaltningsrevisjon (2015-2016) har kontrollutvalget bestilt følgende prosjekter, som skal legges fram i 2017.

- **Samhandlingsreformen** (fellesprosjekt for alle kontrollutvalgene i regionen)

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen). Det er foreløpig ingen forvaltningsrevisjoner som skal følges opp i 2017.

Oppgaver knyttet til selskapskontroll

Plan for selskapskontroll for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret 7.11.16, sak 103/16, med følgende prosjektområder:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
Solør Renovasjon	• Forvaltningsrevisjon	Lov om offentlige anskaffelser
Glåmdal brannvesen IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse og HMS
Hedmark Revisjon IKS	• Eierskapskontroll	

Kontrollutvalget bestiller prosjekter i tråd med planen.

Alle gjennomførte selskapskontroller følges opp i ettertid. D Alle gjennomførte selskapskontroller følges opp i ettertid. I 2017 skal kontrollutvalget følge opp

- **Intern kontroll i GIVAS IKS.**

4.5 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017 i møtet 6.9.16. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).

4.6 Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2017.
- I første møtet etter sommerferien orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2017. Revisjonens plan for Grue kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere.² gjennomføres i siste møtet i 2017.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.7 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2016 behandles i det første møtet i 2017, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalgets årsplan for 2018 behandles i siste møte i 2017 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.8 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2017

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
 - Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 1-2 februar 2017. NKRFs kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltaker ligget på mellom 500 og 600 deltakere, i 2016 var antall deltaker ca. 800.
 - Det blir et fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen i juni 2017, hvor bl.a. skole og skoleresultater vil være et tema.
 - Det er også ønskelig og nødvendig med jevnlige møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet og ser det som en mulighet gjennom møter i representantskapet i Glåmdal sekretariat IKS.
- Kontrollutvalgets leder eller nestleder vil være til stede i kommunestyret når kontrollutvalgets årsrapport blir behandlet.

² http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og tilsyn, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.

Grue, 6.12.16
Herdis Bragelien (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Vedlegg

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT

Kontrollutvalgets oppgaver

Tilsyn med forvaltningen

Kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- overordnet analyse
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og rådmannen
- rådmannens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette tilsynet er omhandlet i årsplanens pkt. 4.6.

Uttalelse til regnskapet

I henhold til forskriften § 7, skal kontrollutvalget på bakgrunn av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapet. Denne skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar i forhold til oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskrift om revisjon § 4, 2. ledd.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre tilsyn med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Det skal lages en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en overordnet analyse. Kontrollutvalget skal legge denne planen fram for kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Selskapskontroll er hjemlet i koml. § 77 nr. 5 og i § 80. Ifølge koml. § 77 nr. 5, skal kontrollutvalget "påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m." Koml. § 80 hjemler utvidet tilsyn i heleide kommunale aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Selskapskontroll er videre omtalt i kontrollutvalgsforskriften kapittel 6. Selskapskontroll består av eierskapskontroll, som er obligatorisk, og forvaltningsrevisjon, som er en "kan-oppgave". Det skal lages en plan for selskapskontroll som legges fram for kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter kontrollutvalgsforskriften § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter.

Tilsyn med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og føre tilsyn med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Kontrollutvalgets tilsyn med revisjonen kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.
- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.
- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. tilsyn med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret. Det er gitt egne bestemmelser om rapportering av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon (KU-forskriften § 11) og selskapskontroll (KU-forskriften § 15). Slik rapportering skal være basert på den vedtatte planen.

Forvaltningsrevisjonsrapporter vil bli oversendt kommunestyret til orientering eller med innstilling etter at utvalget har foretatt en vurdering i den enkelte saken. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet (se pkt. 4.3) er kontrollutvalgets rapportering i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget kan avtale innsynsrett i revisjonens arbeidspapirer i den grad det er nødvendig for kontrollutvalgets tilsynsansvar ovenfor revisjonen (jf. merknader til forskrift om kontrollutvalg § 5, siste ledd). Det lages i så fall en avtale om dette.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid. Jf. også forskrift om revisjon § 20.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 20, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal *"sørge for sekretærbistand som til enhver tid tilfredsstiller kontrollutvalgets behov"*.

Kommentarene til § 20 annet ledd om sekretærtjenester, annet ledd sier: *"Et kompetent sekretariat er en viktig forutsetning for at kontrollutvalget skal fungere godt og utøve sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Sekretariatet for kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg må ha tilgang på en bredt sammensatt kompetanse."*

Glåmdal sekretariat IKS er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner. Sekretariatet har to ansatte (pt. 1,8 stillinger).

Sak nr.	Sak	Møtedato
60/2016	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	6.12.16
47/2016	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	25.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger 25.10.16

Følgende er hentet fra et informasjonsskriv fra NKRF (fra 2015):

Revisjon i kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. For å overholde denne rettslige standarden, er det nødvendig at revisjonsenhetene har et internt kvalitetskontrollsystem.

Standarden *ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og begrenset revisjon av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester* setter en del krav til den interne kvalitetskontrollen. ISA-ene er basert på kravene i ISQC 1. Et kvalitetskontrollsystem etter ISQC 1 er derfor en forutsetning for at regnskapsrevisjonen skal kunne utføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. Også for forvaltningsrevisjonen er det nødvendig med et kvalitetskontrollsystem, jf. RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon punkt 47, som krever at enheten skal dokumentere et system for kvalitetskontroll. RSK 001 anbefaler revisjonsenheten å følge ISQC 1 så langt den passer.

Som det går fram av informasjonen skal alle revisjonsenheter etablere et eget internt kvalitetssystem for sitt arbeid. Vi har bedt om at Hedmark Revisjon IKS orienterer om sitt opplegg for intern kvalitetskontroll.

Saksopplysninger 6.12.16

Saken ble utsatt fra forrige møte, da daglig leder ble forhindret fra å møte.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens informasjon til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
61/2016	Rapportering fra Hedmark Revisjon IKS.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid, vil presentere en benchmarking som er gjennomført i NKRFs regi.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
62/2016	Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.16.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.16.

Saksopplysninger

Som det går fra av koml. § 77 nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg (bl.a. § 6), har kontrollutvalget et tilsynsansvar ovenfor regnskapsrevisjon. NKRF¹ har gitt ut en veileder med anbefalinger om hvordan dette kan gjennomføres. Mange av anbefalingene følges allerede, men vi tar en gjennomgang her for å vurdere de forskjellige punktene, jf. vedlegg 1. Selv om det ikke går direkte fram av lovteksten, så har NKRF også laget en veileder for kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon. En skjematisk framstilling av denne oppfølgingen ligger i vedlegg 2.

På denne måten anses kontrollutvalgets tilsynsansvar som dokumentert.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.16.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.16.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

¹ Norges Kommunerevisorforbund

**Kontrollutvalgets tilsynsansvar
for regnskapsrevisjon i Hedmark Revisjon IKS**
utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

VEDLEGG
til sak 62/16

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.16 – kontrollutvalget i Grue
1. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11	- Oppdragsansvaret for regnskapsrevisjon i Grue i 2016 har vært Tommy Pettersen. Han fredsstiller kravene iht. RF § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS vil oppfylle NKRFs krav til etterutdanning for perioden 2014-2016, såfremt planlagte kurs ut året blir gjennomført og ansatte ikke blir forhindret fra å delta.
2. Krav tilandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12	- Oppdragsansvarlig revisor er registrert revisor og har autorisasjon.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15	- Dokumentasjon av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet legges fram for kontrollutvalget hvert år. Uavhengighetserklæringen for 2016 for Grue kommune (Tommy Pettersen) ble behandlet i møtet 6.9.16, sak 35/16.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14	- Utøvende revisorer leverer sin egen vurdering til daglig leder i Hedmark Revisjon IKS. Oppdragsansvarlige leverer kun til kontrollutvalget, jf. pkt. 3.
5. Kunnskap om revisjonens innhold	- Kontrollutvalget fikk orientering om regnskapsrevisjonen i opplæringsmøtet 14.1.16. - Det gis også informasjon om regnskapsrevisjonen i engasjementsbrevet (behandlet i møtet 29.2.16, sak 6/16) og som vedlegg til oppdragsavtalen (jf. pkt. 6). - I tillegg får kontrollutvalget informasjon gjennom den årlige behandlingen av revisjonsstrategien, jf. sak 46/16 (møte 25.10.16). - Kontrollutvalget får også informasjon gjennom rapportering av gjennomført regnskapsrevisjon interim. Interimrapportering for 2015 ble lagt fram i møtet 29.2.16, sak 10/16. Interimrapportering for årsregnskapet 2016 legges fram i det første møtet i 2017. - Kontrollutvalget får også informasjon om revisjonens arbeid ved behandling av årsregnskapet/revisjonsberetningen. - Øvrig informasjon om revisjonen gis i møter ved behov.
6. Avtaler mellom revisor og kontrollutvalget	- Hedmark Revisjon IKS utarbeider en oppdragsavtale som signeres av daglig leder og kontrollutvalgets leder. Kontrollutvalget vedtok en oppdragsavtale for 2016 i møtet 3.5.16, Sak 20/16. - Hedmark Revisjon IKS rapporterer i forhold til oppdragsavtalen hvert tertial. - Det er ikke laget andre avtaler mellom kontrollutvalget og revisor.
7. Revisjonsstrategi	- Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav): - o Plan/revisjonsstrategi (høst) - o Statusrapport (vinter) - o Årsavslutning (vår) (revisjonsberetning og årsavslutningsbrev). - o Årsavslutningsbrevet følges opp av revisjonen i forbindelse med utarbeidelse av revisjonsstrategi, og manglende oppfølging rapporteres i interimrapporteringen. - Kontrollutvalget fikk møtet 6.12.16, sak 60/16 informasjon om

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.16 – kontrollutvalget i Grue
	Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). - Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen regnskapsrevisjon i 2016.
8. Nummererte brev – RF § 4	- Kontrollutvalget får nummererte brev der det er påkrevet. - Kontrollutvalget i Grue har ikke mottatt noe nummerert brev i 2016.
9. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2016.
10. Revisjonsberetningen – RF § 5	- Kontrollutvalget mottar kopi av revisjonsberetningen, slik bestemmelsene sier. Hvis det er alvorlige mangler, sendes nummerert brev i forkant, jf. det som er sagt i pkt. 8.
11. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	- Oppdragsansvarlig revisor (eller den han bemyndiger) er til stede i kommunestyret når regnskapet blir behandlet. - Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS eller oppdragsansvarlig revisor (eller den han bemyndiger) er til stede i kontrollutvalgets møter, når det er påkrevet. Dette blir vurdert fra møte til møte.
12. Revisors opplysningsplikt – RF § 20	- Revisors opplysningsplikt ovenfor kontrollutvalget følges. Kontrollutvalget får de opplysningene som de ber om.

Forklaringer til punktene:

1. Revisjonsforskriften angir kvalifikasjonskrav til hvem som kan være ansvarlig for revisjon av årsregnskapene for kommunene. Det er krav om bestått bachelor eller master i revisjon samt tre års praksis fra regnskapsrevisjon for oppdragsansvarlig revisor. Forskriftene hjemler en overgangsordning. Kvalifikasjonskravet gjelder ikke de øvrige revisorene i teamet. Dette er mest aktuelt å sjekke i forbindelse med skifte av oppdragsansvarlig revisor.
2. Det er i forskriften satt krav om vandelsattest for den som er ansvarlig for revisjonsoppdraget i en kommune. Registrerte og statsautoriserte revisorer vil ha fremskaffet vandelsattest i forbindelse med innvilget autorisasjon. Dette er mest aktuelt ved skifte av revisor.
3. Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.
4. Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene.
5. For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar. Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte

nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor.

Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

6. Mange har funnet det hensiktsmessig å utarbeide avtaler eller rutiner som regulerer samarbeidet og arbeidsfordelingen mellom kontrollutvalget og revisor. Dette blir ofte gjort for forhold som ikke er tilstrekkelig regulert gjennom lov og forskrift. Slike avtaler/rutiner kan eksempelvis omtale:
- Krav til skriftlighet i rapportering /kommunikasjon
 - Avklare kontrollutvalgets innsynsrett i revisors arbeidspapirer
 - Definere kvalitet på tjenesteleveransen med resultatmål og frister
 - Revisjonsstrategi /Planleggingsmemo pr oppdrag med fordeling av ressurser (i løpet av høsten)
 - Nummererte revisjonsbrev (løpende)
 - Kopi av revisjonsberetning innen angitte frister
 - Årsrapport / Oppsummeringsbrev pr. revisjonsoppdrag (våren) som kan inneholde:
 - Funn og resultater i forhold til overordnet revisjonsstrategi
 - Hovedtrekkene i gjennomført revisjon
 - Kommentarer/merknader til årsregnskap og årsberetning
 - Administrasjonens oppfølging av revisors merknader, revisjonsbrev og prosjekter
 - Revisors forslag til budsjett for revisjonsoppdrag et for kommende år og hvilke tjenester som dekkes (høsten), og evt. benchmarking
 - Avklare hva som er tilleggstjenester
 - Skriftlig egenvurdering av uavhengighet (årlig)
 - Forholdet til media og avtale om hvem som uttaler seg
 - Oppsigelse og reforhandling

Opplistingen over er ikke uttømmende. Slike avtaler/rutiner vil etter vårt syn bidra til en tydeligere avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan forvente fra revisor. Behovet for slike avtaler/rutiner må imidlertid ses i sammenheng med selskapsavtaler og andre avtaler som allerede regulerer det enkelte oppdraget.

7. Revisor er underlagt flere faglige standarder for hvordan et revisjonsoppdrag skal planlegges, gjennomføres og rapporteres. Det skal blant annet utarbeides en overordnet revisjonsstrategi for hvert revisjonsoppdrag.

Det er naturlig at kontrollutvalgene blir orientert om revisjonsstrategien så tidlig som mulig i revisjonsåret. Revisor kan presentere de overordnede vurderingene som er gjort i forhold til risikobildet for revisjonsoppdraget, hvordan revisjonen er planlagt gjennomført og eventuelle risiko- og fokusområder for revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, så revisor bør også gjennom året gi tilbakemelding om revisjonsarbeidet følger oppsatt plan, eller om det er grunnlag for å endre revisjonsstrategien på noen områder.

Revisor bør i alle tilfeller presentere en oppsummering av årets revisjon med funn og vurderinger i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetningen og forut for kontrollutvalgets uttalelse til regnskapene.

Det er ulik praksis på om informasjonen som gis her er skriftlig eller muntlig. En fornuftig løsning kan være at revisjonsstrategi og eventuelle risikovurderinger gis muntlig, gjerne i form av en presentasjon (eventuelt i lukket møte), det samme gjelder for statusrapportering av den løpende revisjonen, mens det for oppsummeringen med funn og vurderinger er hensiktsmessig med en skriftlig redegjørelse.

Rapporteringsform, muntlig eller skriftlig, må avtales med det enkelte kontrollutvalg.

8. I forskriften er det krav om at revisor i brev skriftlig skal påpeke nærmere angitte forhold overfor kontrollutvalget. Administrasjonssjefen skal ha kopi av brevet. Det er listet opp syv forhold som krever slik rapportering. Bestemmelsen er ikke til hinder for at revisor selv vurderer om det er andre forhold som også bør rapporteres til kontrollutvalget. Forholdene som er listet opp i § 4 er av alvorlig karakter. Slike forhold skal følges opp i revisjonsarbeidet, og kontrollutvalget kan be om rapportering fra revisor om administrasjonssjefen sørger for at det blir iverksatt

korrigerende tiltak.

Kontrollutvalget bør som et ledd i det å holde seg løpende underrettet om revisjonsarbeidet vurdere om det hensiktsmessig å få tilsendt annen viktig korrespondanse mellom revisor og administrasjonen.

9. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Dersom revisor konstaterer misligheter, skal det straks sendes en skriftlig, foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal kontrollutvalget ha endelig innberetning. Administrasjonssjefen skal ha kopi av innberetningene. Misligheter er nevnt som en av de 7 forholdene i punktet over, som krever nummerert brev fra revisor til kontrollutvalget.

Rapportering om misligheter kan gjøres muntlig så lenge revisor ikke har brakt klarhet i om det er misligheter eller ikke.

Etter ISA 240 Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper skal revisor forespørre ledelsen om dens vurdering av risiko for misligheter og etablerte kontroller for å hindre og avdekke misligheter. Kontrollutvalget kan be om bli orientert om ledelsens og revisors vurderinger på dette området

10. Kontrollutvalgene skal avgi en uttalelse om årsregnskapet etter at revisor har avgitt revisjonsberetningen, men før regnskapet vedtas av kommunestyret. Revisor skal avgi sin revisjonsberetning innen 15. april, med kopi til kontrollutvalget.

Siden en normalberetning ikke gir særlig informasjon utover selve bekreftelsen av regnskapet, bør revisor i møtet hvor kontrollutvalget avgir sin uttalelse oppsummere årets revisjon og kommentere forhold knyttet til regnskapet og årsmeldingen. Som regel vil revisor oppsummere revisjonen og kommentere forhold som bør følges opp i et eget brev.

I årsoppgjørsv brevet avklarer/bekrefter revisor om det ved årsavslutningen foreligger uavklarte forhold som det etter revisors vurdering er hensiktsmessig at kontrollutvalget også følger opp.

11. Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalget og revisor bør uavhengig av forskriftens krav ta stilling til om det er nødvendig med revisors deltakelse i kontrollutvalgsmøter.

12. Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer men kan kreve å få gitt disse til utvalget som kollegium.

Kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon i Hedmark Revisjon IKS utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.16 – kontrollutvalget i Grue
1. Krav til kompetanse for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11 Revisjonsforskriften stiller krav om at oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal ha minimum tre års utdanning fra universitet/høyskole.	- Det er tre oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer knyttet til Grue kommune, jf. pkt. 3. Alle tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS vil oppfylle NKRFs krav til etterutdanning for perioden 2014-2016, såfremt planlagte kurs ut året blir gjennomført og ansatte ikke blir forhindret fra å delta.
2. Krav tilandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12 Det er i forskriften satt krav om at den som ansettes som revisor i en kommune eller gis ansvar for revisjonsoppdrag for en kommune, må ha ført hederlig andel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, og være myndig. Kravene må dokumenteres gjennom en vandelsattest. Det er tilstrekkelig å konstatere at kravene er oppfylt ved ansettelse eller tildeling av oppdrag.	- De oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene knyttet til Grue kommune tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 12.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15 Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.	- De oppdragsansvarlige revisorene Lina Høgås-Olsen, Laila Irene Stenseth og Jo Erik Skjeggstad la fram uavhengighetserklæringer for Grue kommune i møtet 29.2.16, sak 7/16. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14 Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene. Bestemmelsene om uavhengighet gjelder også revisjonsmedarbeidere.	- De øvrige forvaltningsrevisorene i Hedmark Revisjon IKS legger også fram egenvurdering i forhold til uavhengighet. Denne behandles internt i selskapet. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt.
5. Grunnlaget for gjennomføringen av et forvaltningsrevisjonsprosjekt Kontrollutvalget bør få seg forelagt og drøfte et utkast til prosjektplan, se punkt 6. Den vedtatte prosjektplanen danner grunnlaget for gjennomføringen av prosjektet. Behovet for ytterligere formalisering vil avhenge av hvilken avtalemessig regulering av revisjonstjenesten kommunen har valgt.	- All forvaltningsrevisjon gjennomføres på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget. - Det ble i møte 6.9.16, sak 33/16, behandlet en prosjektplan i forhold til forvaltningsrevisjon knyttet til samhandlingsreformen, som er et fellesprosjekt for hele regionen.
6. Prosjektplan	- Prosjektplan utarbeides i tråd med foreslåtte

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.16 – kontrollutvalget i Grue
Prosjektplanen bør omtale følgende punkter: - bakgrunn for prosjektet inkludert klargjøring av vesentlighet og risiko - problemstillinger - ressursbehov - leveringstidspunkt Prosjektplanen kan også gi informasjon om - formål (utfyllende informasjon) - revisjonskriterier eller grunnlaget for disse - metodisk tilnærming - organisering og ansvar - detaljert tidsplan	maler.
7. Endringer i prosjektplanen Dersom det oppstår behov for å gjøre vesentlige endringer i forhold til prosjektplanen, som er lagt fram for kontrollutvalget jf. pkt 6, skal endringene legges fram for kontrollutvalget for godkjenning.	- Kontrollutvalget har delegert til sekretariatet å avtale små endringer i prosjektplanen. Ved større endringer, har endringene blitt lagt fram for kontrollutvalget. - Uansett endring, har kontrollutvalget blitt orientert i påfølgende møte.
8. Orientering til kontrollutvalget underveis Ved omfattende prosjekter kan kontrollutvalget ha behov for orientering fra revisor underveis om hvordan prosjektet utvikler seg for å forsikre seg om at det er i tråd med bestillingen og tidsplanen. Slik informasjon kan gis på ulike måter og med ulik grad av formalitet.	- Kontrollutvalget blir holdt oppdatert om prosjektet underveis, der det er nødvendig.
9. Kvalitetskontroll Kontrollutvalget bør forsikre seg om at forvaltningsrevisjonsprosjektet gjennomføres i samsvar med kravene i RSK 001 <i>Standard for forvaltningsrevisjon</i>. Standarden inneholder krav om at forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kontrollutvalget bør få en orientering fra revisor om det kvalitetskontrollsystemet som er iverksatt.	- Kontrollutvalget fikk møtet 6.12.16, sak 60/16 informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). - Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen forvaltningsrevisjon i 2016.
10. Framlegging av ferdig rapport Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte. Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.	- Oppdragsansvarlig revisor eller utførende revisor er til stede i kontrollutvalgets møte og presenterer rapporten og svarer på spørsmål. - Sekretariatet dokumenterer i saksframstillingen, vurdering av om rapporten er iht. bestillingen og om problemstillingene er besvart, når rapporten legges fram i møtet.
11. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8 Kontrollutvalget bør forsikre seg om at revisjonsenheten har rutiner som sikrer en forsvarlig håndtering av misligheter og feil som blir avdekket i forbindelse med forvaltningsrevisjon.	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2016.
12. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	- Det er behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport (selskapskontroll) i kommunestyret i

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.16 – kontrollutvalget i Grue
Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Dette gjelder også i de tilfeller dørene lukkes. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.	2016, knyttet til Intern kontroll i GIVAS IKS. Forvaltningsrevisor var til stede under behandlingen.
13. Revisors opplysningsplikt – RF § 20 Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer, men kan kreve å få gi disse til utvalget som kollegium.	- Kontrollutvalget har fått de opplysningene fra revisor som de har bedt om.

Sak nr.	Sak	Møtedato
63/2016	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget tar en kort evaluering av dagens møte. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres annerledes?

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
64/2016	Eventuelt.	6.12.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Saksopplysninger

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift